

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

A Magyar Protestans Tudományos Irodalmi Társaság megalakítására a protestans püspökök és főgondnokok, mint olvasóink a lapokból már értesültek is, kibocsátották a felhívást és közölték az alapszabálytervezetet. „A társaság célja: általában a hazai protestans tudományos irodalomnak, különösen és első sorban az egyháztörténelemnek művelése és terjesztése. A társaság tagjai ötfélék: a) pártfogók, b) alapítók, c) rendes, d) pártoló és e) segélyző tagok. Pártfogók azok, kik legalább 500 frtot fizetnek vagy biztosítanak a társaság számára, s annak 5% kamatját állandóan fizetik. Ilyenek lehetnek egyesek és testületek egyaránt. Alapítók azok, a kik a társaság céljainak előmozdításához legalább 100 frtnyi alapítvánnyal járulnak; és pedig akár készpénzben, akár legalább 5 frt évi járulékot biztosító kötvényben vagy értékpapírban. Alapító tagokul tekintetnek mindazon erkölcsi testületek is (egyházkerületek, egyházmegyék, gyülekezetek és iskolák), melyek ez összeg kamatának megfelelő összeg állandó fizetésére kötelezik magokat. Rendes tagok azok, a kik kötelezik magokat, hogy legalább öt éven át 6 forint évi díjat fizetnek a társaság pénztárába. Pártoló tagok azok, a kik három évi kötelezettség mellett, legalább három frtot fizetnek évenként a társaság céljainak előmozdítására. Segélyző tagok azok, a kik egyszer mindenkorra az alapítványnál kisebb összeget adományoznak. A társaság kiadványai háromfélék: 1. Tudományos folyóirat (Egyházi Szemle), melyben theologiai és tanügyi czikkek, s általában a prot. egyházi élettel összefüggő tárgyakról szóló értekezések; bel- és külföldi szakmunkák ismertetései és bírálatai fognak megjelenni. 2. Egyháztörténelmi Emlekek. (Monumenta Eccles. Protestantium in Hungaria.) 3. Kidolgozott egyháztörténelmi monografiák, vagy hasonlóknak a külföldi tudományos irodalomból való átültetése. A társaság pártfogói diszkiadásban (velin papíron) kapják az összes kiadványokat; az alapítók ugyanazt közönséges kiadásban. A rendes tagok kapják a folyóiratot; és tetszésük szerint vagy az Egyháztörténelmi Emleket, vagy az Egyháztörténelmi Monografiákat. A pártoló tagok csak a folyóiratot kapják.“

Midőn az alapszabály tervezetből e pontokat közöljük, ezáltal felhívni akarjuk espereseink, lelkészeink s általában egyházunk illető tagjainak figyelmét arra a fontos vállalatra, melynek létrejövését mindnyájan óhajtjuk. A felhívás alá van írva az összes protestans püspökök által, a mi nemcsak azt mutatja, hogy itt magas cél van kitűzve, hanem hogy arra az összes protestansoknak kell egyesülniök. A reformatusok egyik lapjában ugyan emelkedett hang az ellen, hogy e társaságba az unitariusok bevétesenek, s közöttünk meg lehetnek, kik azt kérdezik, hogy hát mire is nekünk a társaságba belépni? Mi reméljük, hogy a társaság vezetői bölcs tapintatának sikerülni fog ugy intézni

a társaság ügyeit, hogy igazgatásuk minden oldalra nézve kielégítő lesz. Bármiként legyen, mi a társaságba belépést melegen ajánljuk, mert teljes meggyőződéssel pártolunk minden a protestans egyházakat egymáshoz közelebb hozó vállalatot, melyhez a jelen esetben még általános nemzeti irodalmi érdek is fűződik.

Általános Szám-tan. Az alsó foku kereskedelmi iskolák I. osztálya számára a legújabb, 1885. aug. 3-án 29801. sz. a. kiadott ministeri terv alapján írta dr. Veress Vilmos, a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanára. Ára 50 kr. Budapest, 1887. Lampel Róbert kiadása. Dr. Veresstől a II. és III. osztály számára írt szám-tan már korábban megjelent. A jelenlegi munkával teljessé van téve a sorozat. Dr. Veress kézikönyvei a maguk nemében igen jelesek s annak fog kétségtelenül bizonyulni a most kiadott is.

A Páncsovai m. kir. állami reál-gymnasium értesítőjéből „A tanulókközjével és tulleltátása“ czimű értekezés Egyed Mózes-től megjelent különfüzetben. Nemcsak tudományos értekeért, hanem gyakorlati szempontból is figyelemre méltó jeles munka, melyet a nevelés ügygyel foglalkozók haszonnal olvashatnak s tanácsainak követésével a tanulóknak megköszönhetlen szolgálatot tehetnek. Üdvözöljük t. barátunkat, hogy tudományát oly hasznosan értékesíti.

Protestans Népkönyvtár IV. és V. füzet. Az első keresztények életéről. Petri Elektől. Emlékversek. Dalmadi Gy. Búszke Zsófi. Gyarmathy Zsigánétól. Pünkösöd. Hörk Józseftől stb. gazdag tartalommal. Derék és hasznos vállalat.

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol testvéreink újabb szivessége. A toroczkói máj. 1-sői szerencsétlen tüzvész az angol unitáriusok figyelmét is magára vonta. Ierson Henrik urnak, a társulat titkárának kezdeményezésére gyűjtést eszközöltek, hogy ők is hozzájáruljanak a segélynyújtáshoz. Évi közgyűlésükön, melyet f. évi jun. 1-én tartottak meg Londonban s a melyről angol levelezésünkben ismertetés foglaltatik, maga az elnök, Nettleford Fridrik ur, a gyűlés figyelmébe ajánlotta az Ierson ur felhívását. Az elnök ur beszédének ide vonatkozó részét érdekesnek tartjuk egész terjedelmében közölni:

„A végrehajtó-bizottság jelentésében — így szól az magyar fordításban — egy szép és nemes adományról volt említés téve, a magyarok részéről tett azon 100 font sterling adományról, melyet Ferencz József püspök gyűjtött az Essex Hall építési alapra. (Éljen.) Erre a segélyre mi egyáltalában nem számítottunk és az a szives és nemes érdekeltség, a mely a testvéri rokonszenvnek ily nyilvánítását sugallta, felette kedvesen lepte meg a választmányt, mint tényt mutatván ez adomány, hogy a kölcsönös rokonszenvnek mily szoros és szilárd kapcsolai vannak az itteni unitáriusok és magyarországi testvéreik között. Szerencsétlenségre, a közelebb múlt hónapban egy nagyon súlyos csapás érte a mi magyar barátinkat. A lapokban levelek jelentek meg arról a tüz-